

– Vi må bryte tausheten om vold

TOK REGI: Evas støttesenter og daglig leder Bente Sjøvik Roen arrangerte seminar om vold mot barn, med stortingspolitiker Thomas Breen som innleder.

«Kjære pappa, ikke slipp ut Sinna mann. Jeg skal ikke si et ord, ikke puste», lover Boj i teaterforestillingen om vold mot barn.

KLAR TALE: – Hvis noen tør å reise seg på lærerværelset og snakke om vold, så skjer det noe, sier Erling Segelstad, leder for Barnevernvakta i Midt-Hedmark.

Merete N. Netteland 952 90 786
merete.n.netteland@ostflendingen.no

Nær 250 kule og knisende ungdommer i kinosalen i Elverum blir stille når Gard Pedersen, faren i forestillingen «Sinna mann», knytter nevene. Mora får juling, og Boj er livredd.

– Du må ikke snakke om det Boj, det er hemmelig, ber mor. Men Boj bryter tausheten. Han sier ifra, og da skjer det noe. Kanskje går det bra.

Tabubelagt

Boj var modig. Mange voksne er feige. Selv fagfolk som jobber i skoler, barnehager og barnevernet er altfor ofte feige. Det hevder justispolitiker Thomas Breen (Ap) og leder for Barnevernvakta i Midt-Hedmark, Erling Segelstad, som deltok på et åpent seminar om vold mot barn, mellom to teaterforestillinger i kulturhuset i går.

– Dette er tragedier, vold og mishandling, som aldri når fram til avisenes førstesider. Svært mange er berørt, men vold i nære relasjoner møtes med en øredøvende taushet, i forhold til den oppmerksomhet som gatevold får i media. Det er tabubelagt. Mange som opplever vold hjemme føler dyp skam, sier Thomas Breen.

Han understreker at alle har et ansvar for å varsle når det er mistanke om vold mot barn. Sjukepleiere og leger lærer mye om taushetsplikt tidlig i sin utdanning, men de har også meldeplikt, påpeker Breen.

Trenger kjærlighet

Aldri har så mange barn og unge hatt det så bra som nå, i vårt velferdssamfunn, i vår tid. Og aldri har det vært verre å falle utenfor, mener Erling Segelstad.

I går reiset han både barnevernet, politikere, advokater og andre voksne som lukker øyne og ørene for det som skjer.

– Vi tør ikke spørre om ubehagelige ting, fordi vi er så

redde for svaret, sier han.

Selv har Segelstad 30 års erfaring fra barnevernet. Han tror ikke på metoder og diagnoser. Han tror på mennesker som stiller opp for andre, med et ekte engasjement. Om de som stiller opp er psykologer eller venner er ikke avgjørende, hevder Segelstad.

– Det som fungerer, det disse barna trenger, er kjærlighet og relasjoner.

Må samarbeide

Kunnskap og samarbeid er andre nøkkelord for at voksne kan hjelpe unger som utsettes for vold og omsorgssvikt. Segelstad synes det er skremmende at bare tre prosent av alle meldinger til barnevernet kommer fra barnehageansatte, slik statistikken viser.

– Det er ikke all verdens grusomheter som er problemet, det er gode menneskers taushet, sier han.

Regjeringen har lagt fram en handlingsplan mot vold i nære relasjoner. I går oppfordret stortingspolitiker Thomas Breen lokale ordførere til å lage kommunale handlingsplaner.

– Og alle vi andre, når vi har en vond magefølelse, vi må våge å melde fra. Skulle vi ta feil, er ingen ting bedre enn det, tilføyer han.

En ny sjanse

Boj i teaterforestillingen var redd, men han skrev et brev til kongen. Stykket er basert på en sann historie, som igjen ble til en bok av Gro Dahle.

Kongen skrev tilbake og svarte at det var ikke guttens skyld at faren slo. Boj fikk et håp, og faren fikk en ny sjanse.

VONDT: – Hvorfor er pappa sånn? spør barnet Boj i Egal teaters forestilling «Sinna mann», som ble vist i Kulturhuset Elvarheim i går. Vivian Hein spiler mora, mens Gard Pedersen er faren som ikke klarer å kontrollere sinnet sitt.

Alle foto: Anita Høyby Gotehus

– Hemmeligheter skal være gode. De skal ikke gjøre vondt, sier Bente Sjøvik Roen, daglig leder ved Evas støttesenter.

Ingen skal behøve å bære på slike hemmeligheter som Boj, understreker hun.

– Hvis du gjør det, så kan du si ifra til oss. Eller si det til noen andre som du stoler på, sier Sjøvik Roen.

– Forestillingen ga oss noe å tenke på, sier Marie Espelund Ekse (13).

En spesiell teateropplevelse, mener åttendeklassingene fra Elverum ungdomsskole.

– Den var virkelig, på en måte, sier Maja Arnesen.

Elevene synes det er bra at det blir mer åpenhet om slike ting. Vold og overgrep er ikke noe det snakkes mye om, selv ikke blant tøffe tenåringer.

– Men det er jo noen som har det slik hjemme. Det må være vanskelig.

Skuespillerne fra Egal teater har vært på turné siden august. I går spilte de sin aller siste forestilling i Kulturhuset Elvarheim. Etterpå tok de seg tid til å snakke med publikum.

– Boj skrev brev til kongen, men hvem ellers kan dere kontakte? spurte Gard Pedersen, som spilte pappa og sinna mann i stykket.

– Rådgiver på skolen, foreslo en av elevene i salen. Andre foreslag var utekontakten, barnevernet, politiet, helsesøster, Evas støttesenter og bestemor eller andre voksne i familien.

– Bra at vi får vite om vold

VEKKER: Teaterstykket var en tankevekker, mener 13-åringene Oda Østmo Bergheim (fra venstre), Maja Arnesen, Sina Øversveen, Marie Espelund Ekse og Silje Nordhagen Storsveen.

– Går ikke over av seg sjøl

– Vold mot mor er vold mot barn, sier Synnøve Kjelsrud, daglig leder ved Hamar krisesenter.

Vold er mer enn fysisk vold, påpeker hun. Psykisk vold, seksuell vold og rituell vold kan ramme like hardt og gjøre like stor skade.

Det antas at 100.000 barn i Norge er vitne til vold mellom foreldrene.

– Og volden går ikke over av seg sjøl, sier Synnøve Kjelsrud. Samlivsbrudd kan heller ikke stanse overgrep. I flere tilfeller blir volden mer brutal etter et

brudd. Hedmark har tre krisesentre, på Hamar, Tynset og Kongsvinger. I fjor bodde 109 kvinner og 77 barn på de tre sentrene, til sammen i 5.075 døgn. I tillegg ble det registrert 86 dagbrukere.

Barna kommer med sterke inntrykk, selv om foreldrene ofte tror at de har klart å skjule volden, forteller Kjelsrud:

– Mange mødre sier at neida, barna har ikke sett noe, han er snill med barna. Men vi vet at 80 til 90 prosent av barna vet. De lever i en krigssone, som de ikke kan flykte fra.

For øyeblikket bor ni barn på krisesenteret i Hamar.

Husk i Elverum

Normisjon Elverum

Har adventmøte i Generalgården tirsdag kl. 19.00. Inge Bergan taler og synger.

Elverum Pensjonistforening

Har sitt julemøte på Hotell Central 9. desember kl. 16.00. Påmelding til leder innen 1. desember.

Hernes Vel

Minner om at søndag tennes julegranen ved samfunnshuset Nordvang. Arrangementet starter i Hernes kirke kl. 16.00, deretter samling ved granen som tennes 16.40. Gang rundt granen. Til slutt kommer nissene med pakker til de minste. Servering av gløgg og pepperkaker.

Gudstjenester i Elverum

Elverum kirke kl. 11.00 «Sammen i kirka»-gudstjeneste Ole Kristian Bonden foretter og Nils Tore Enget spiller. Minors deltar. Utdeling av barnas 4-årsbok. kl. 12.30 Døpsgudstjeneste Ole Kristian Bonden foretter og Nils Tore Enget spiller. Kl. 19.00 Kveldsmesse Linn Strømme Hummelvoll foretter og Jan Liberg spiller.

Heradsbygd kirke kl. 11.00 «Sammen i kirka»-gudstjeneste Merete Kavli foretter og Jan Liberg spiller.

Nordskogbygda kirke kl. 11.00 «Sammen i kirka»-gudstjeneste Tore Hummelvoll foretter og Valentina Antonsen spiller. Utdeling av barnas 4-årsbok og lystenning med 5-åringene.

Hernes kirke kl. 16.00. Lysmesse Tore Hummelvoll foretter og Trond Våge spiller. Hernes skolekorps deltar. Etter gudstjenesten går vi i fakkeltog til Norvang og tenner julegranen. Veteran-korps spiller til sangene.

Sørskogbygda kirke kl. 18.00. Familiegudstjeneste Pål Kristian Balstad foretter og Trond Våge spiller. Etter gudstjenesten går vi i fakkeltog, tenner julegrana og synger.

Ditt eget begravelsesbyrå

Vi hjelper deg når du trenger oss: – personlig veiledning – tradisjonelt eller alternativt Elverum tlf.: 62 41 73 30 Løten tlf.: 62 59 09 22

FONUS

BEGRAVELSESBYRÅ
Telefonvakt hele døgnet

www.fonus.no